

Lomnické LISTY informují

Březen – Duben 2021

Číslo 3–4 Ročník XXI Zdarma

Vydávání povoleno rozhodnutím OÚ V Jindřichově Hradci ze dne 27. 1. 1999, pod r. reg. MK ČR E 11681

Z RADNICE

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, dovoluji, abych Vás oslovil v dalším vydání Lomnických listů v této nelehké době. Věřili jsme, že tomu budeme říkat „postkovidová“ doba, ale člověk se žel může i mýlit. Situace se po roce naopak podstatně vyostřila a zhoršila. Pamatujeme všichni, že před rokem touto dobou jsme si říkali: „Tak už v Suchdole mají prvního nemocného“. Koho z nás by napadlo, že po roce bude situace o mnoho horší. Proti loňskému roku máme v březnu první zesnulé a hodně nemocných. Může za to vývoj viru, jeho nebezpečné mutace. Všichni se snažíme ze všech sil bojovat s infekcí. Testujeme zaměstnance, zajistili jsme donášku nákupu pro obyvatele z pečovatelského domu, který jsme museli pro veřejnost uzavřít. Je rovněž uzavřena škola i školka, včetně jídelny. Zajistili jsme očkování obyvatel Domu s pečovatelskou službou a rozjíždíme akci očkování seniorů nad 70 let a nemocných občanů ve spolupráci s praktickým lékařem a očkovačmi centry. Pravidelně se schází krizový štáb, kde vyhodnocujeme situaci a přijímáme nezbytná opatření.

I v této situaci bylo nutné svolat zastupitelstvo města z důvodu projednání důležitých bodů.

A jedním z nejdůležitějších bylo schválení rozpočtu na rok 2021.

Na minulém zastupitelstvu nebyl schválen, a tak následovalo martyrium schůzek

a jednání s jednotlivými frakcemi zastupitelstva. Každý měl možnost, stejně jako minule, vyslovit svá přání, připomínky a podněty.

Je jasné, že sladit názory a požadavky 15 zastupitelů ve 100 % prostě nejde. Každý musí v něčem ustoupit, v něčem souhlasit nebo se zdržet. Ale cílem je, aby město mohlo fungovat, přijmout reálný plán, podle kterého se má hospodařit po celý rok. Objem rozpočtu představují desítky milionů korun a vše je řádně zdokumentováno a lze kontrolovat.

Bez rozpočtu by hrozilo tzv. rozpočtové provizorium, a tedy omezený chod města, a další mnohá omezení v investicích a akcích, které jsme připravili pro nastávající období, at' jde o opravy a rekonstrukce dopravní infrastruktury města, opravy drahých zařízení např. v jídelně, omezení výběrových řízení, přijímání resp. vyřizování dotací, dotace spolkům atd.

Opozice se zčásti zpočátku účastnila schůzek, každý mohl také reagovat písemně a podat podněty, nebo rozporovat to, co se mu nelíbí. Ve finále zásadní rozpory nebyly vysloveny, ani podány písemně. Nakonec byl rozpočet přijat těsnou nadpoloviční většinou. Chápu, že se opozice do schvalování nehrne, ale odpovědnost za rozvoj města nese každý zastupitel sám za sebe. Zajímavé bylo, že se dost zřetelně lišil přístup zastupitelů, kteří pocházejí z Lomnice, od těch ostatních. Tuším, že s jednou výjimkou. To si ale musí každý srovnat se svým svědomím sám.

Dalším bodem, který byl s napětím očekáván, bylo jednání o změně na postu místostarosty. Kvůli finanční náročnosti byl schválen původní model dvou neuvolněných místostarostů. Zastupitelé se tentokrát absolutně většinou hlasů shodli a zvolili nové dva neuvolněné místostarosty, pana Martina Chrtu a pana Martina Němce místo Ing. Augstena. Touto cestou bych mu chtěl poděkovat za dosavadní práci.

Z dalších důležitých bodů jednání ZM byl ještě schválen záměr podpořit výstavbu „Bydlení pro seniory“ spojený se vznikem parku v lokalitě za čp. I a na pozemcích soukromníků proti COOPU, dříve „samce“. Pokud bude soukromý subjekt projekt realizovat, vznikl by pro město prakticky zdarma park na nyní neudržovaných plochách a bydlení pro seniory, včetně míst pro zaměstnance a potenciálně i pro naše nejstarší. Dále jsme schválili střednědobý plán rozvoje města a hlavně další postup prací v Sochorově ulici.

Samotný úřad města pracuje v režimu mírně omezeném, který by však obyvatelé neměli pocítit. Současná situace je velice vyhraněná a kulminuje. Prosím proto, aby všichni občané dodržovali zásady ochrany a protiepidemická opatření.

Doufám a věřím, že situaci nakonec společnými silami zvládneme a letní měsíce budeme všichni fungovat už v lepším režimu.

starosta Petr Baštýř

INFORMACE

Zahájení sportovního rybolovu v roce 2021

Od 1. dubna do 17. října 2021 probíhá nová sezóna sportovního rybolovu na rybníku Peřinka.

Denní doby rybolovu:

duben, září	6.00 – 20.00 hodin
květen až srpen	5.00 – 22.00 hodin
říjen	6.00 – 19.00 hodin

Povolenky lze zakoupit v Informačním a kulturním středisku v Lomnici nad Lužnicí od 15. 3. 2021 během pracovní doby:

po, st:	9.00 – 17.00 hodin
út, čt, pá:	9.00 – 16.00 hodin

Ceník:

1 den	150,-
2 dny	200,-
3 dny	300,-
1 týden	500,-
2 týdny	800,-
1 měsíc	1100,-
sezónní	1500,-
děti do 15 let věku*	300,-

* *Mládeži do věku 15 let povoleno pouze chytání na 1 prut.*

S ohledem na současnou epidemiologickou situaci si zakoupení povolenky objednejte telefonicky nebo e-mailem: 724 157 968, info@iks.lomnice-nl.cz

Celý rybářský řád k provozování sportovního rybolovu na rybníku Peřinka platný pro rok 2021 naleznete na: www.lomnice-nl.cz (Turista-Příroda-Rybníkářství-Sportovní rybaření)

Svoz odpadu v měsíci BŘEZNU a DUBNU

Svoz odpadu probíhá každý pátek.
5.3., 12.3., 19.3., 26.3.
2.4., 9.4., 16.4., 23.4., 30.4.

Provozní doba Starého hřbitova, dětského hřiště u Farské louky a u mateřské školy

	listopad – březen	duben – říjen
Starý hřbitov:	8.00 – 18.00	8.00 – 20.00
Dětské a dopravní oranžové hřiště u Farské louky:	8.00 – 18.00	8.00 – 20.00
Dětské hřiště u mateřské školy:	8.00 – 18.00	8.00 – 20.00

Provozní doba Sběrného dvora

celoročně otevřeno:

Úterý:	14:00 – 17:00	
Pátek:	08:00 – 12:00	12:30 – 17:00
Sobota:	08:00 – 12:00	

**Město Lomnice nad Lužnicí děkuje panu Ing. Sedláčkovi
z firmy DCD IDEAL spol. s r.o.
za darování většího počtu respirátorů.**

ZDRAVOTNICKÉ OKÉNKO

Vážení spoluobčané.

Promiňte, že Vás oslovujeme touto neobvyklou formou.

Nacházíme se ale ve velmi dramatické době, kdy nejen naši zemi sužuje epidemie smrtelně nebezpečného viru. Trvá to už dlouho, všichni jsme již vyčerpaní a unavení. Stalo se ale to, čeho jsme se nejvíce obávali. Vir COVIDU zmutoval do velmi nebezpečné podoby a jeho současné formy jak britská, tak africká, jsou daleko smrtelnější a rychlejší v nákaze.

Zasaženo je velmi i naše město. Řada spoluobčanů, bohužel, zemřela, řada je v nemocnicích, které jsou navíc v současné době, kdy epidemie kulminuje, naprosto zaplněné. Osoby, které nevyžadují přímou dechovou podporu, vrací do domácího ošetřování.

Je na nás na všech, jak se k tomu postavíme.

V souvislosti se zhoršující se epidemiologickou situací Vás prosíme o ohleduplnost vůči ostatním občanům.

V zastavěné části města je nutné nosit roušky, resp. respirátory. Nepoužívání

ochranných pomůcek není hrdinství, ale buď hloupost nebo čirá bezohlednost. To, že v určitou chvíli jste na ulici sami, neznamená, že roušku nemusíte mít. Jde o princip. Záhy vyjde z domu soused a Dejte Čechovi výjimku a vymyslí tisíc důvodů a výmluv... proč nemusí. Proboha, to je tak hrozné těch pár chvil vydržet? Zdravotníci, prodavači, pošťáci, policisté, atd. je musí mít celý den. Bud'te solidární.

Víte, že jeden výdech je 200 virů? Jedno pšiknutí 2 miliony virových částic ve vzduchu? A k nákaze těmito formami stačí 100 – 1000 virů? Přestaňme politizovat problém, jde o životy.

Omezte na minimum návštěvy a vyřizujte mimo domov jen nejnnutnější věci. Desinfikujte si často ruce, větrejte obléčení, ve kterém jste byli venku.

Infekce v této době vrcholí a nedodržování zásad ochrany prodlužuje celý proces a stojí další životy a zdraví lidí.

V této souvislosti oznamujeme, že **od pátku 12. března zahajujeme – přijímáme registrace zájemců o očkování**

– **vakcinaci proti COVIDU 19 na středisku v Lomnici nad Lužnicí. A to osoby starší 70ti let nebo vážně nemocní.** Např. diabetici s komplikacemi, kardiaci, pacienti s obstrukční chorobou plicní 3. resp. 4. stupně, onkologičtí pacienti, neurologické komplikace atpod.

Zájemci mohou volat na telefon 775 359 605 každý den kromě středy od 9 do 11 hodin.

Na jiných číslech a v jinou dobu nebude žádost vyřízena. Tento telefon slouží pouze na vyřizování záležitostí v souvislosti s očkováním a registrací na COVID 19. A zde vám zodpovíme dotazy ohledně COVIDU.

Vakcíny budou dodány centrálně a zájemci budou včas vyzváni prostřednictvím SMS nebo telefonicky ev. E-mailem – avízo také zazní rozhlasem.

Kdo je registrován v očkovacích centrech jinde, nebude se již hlásit u nás.

Děkujeme za pochopení a věříme, že společnými silami vše zvládneme.

MUDr. Roman Bílek

**Vážení zákazníci,
Vzhledem k vážné situaci pandemie budou lidé pozitivní na COVID-19
obslouženi přes poštovní schránku po zazvonění.**

**Děkuji za pochopení.
Vaše LÉKÁRNA Lomnice nad Lužnicí**

R Ů Ž N Ě

Uzavření panského pivovaru v Lomnici

Třeboňská vrchnost držela ve městě Lomnici nad Lužnicí v průběhu posledních tří století kromě četných pozemků, především rybníků, také několik budov. Na lomnickém katastru se jednalo o pivovar v Zámecké ulici (dříve číslo popisné 25, pak č. p. 65, dnešní č. p. 225), vinopalnu vedle pivovaru (postupně č. p. 26, 66, 226), poplužní dvůr Šaloun (postupně č. p. 27, 134, 227) a baštu Šaloun (postupně č. p. 28, 135, 228).

Zatímco lomničtí měšťané směli díky výsadám uděleným od rožmberských vládařů vařit pivo již ve druhé polovině 15. století, panský pivovar v místě založil Vilém z Rožmberka roku 1560. Jeho produkce pak ovšem přispívala k omezování aktivit měšťanů při vaření jejich piva. Na počátku 19. století se lomnický panský pivovar členil na čtyři části podle jednotlivých křídel budovy. Přední část vlevo od průjezdu, vydlážděného kamenem, obsahovala mimo jiné klenutou šrotovnu obloženou prkny, sládkův byt sestávající z předsíně, kuchyně, světnice a octárny. Z průjezdu se dalo vstoupit do správceva sklepa. Vlevo u výjezdu bylo dřevěné schodiště, po němž se mohlo vystoupat do poschodí. Vpravo od schodů měl správce svou kancelář, dále dva pokoje s dřevěnou podlahou, předsíň a kuchyni. Následovaly ještě tři další pokoje a prádelna. Část vpravo od průjezdu byla přízemní a našli bychom zde správcevu spižírnu s cihlovou podlahou, vedle ní pivovarský sklep, předsíň, klenutou kuchyni, komoru a světnici jako součásti bednářova bytu. Na bednářův byt navazovala jižní, z části přízemní část, kde využíval bednář svou dílnu. Ta sousedila

s chlívkou a sušárnou na slad, vedle níž byla další klenutá předsíň a světnice pro sládkova pomocníka neboli podsládka. V zadním, východním dílu budovy se nalézala sladovna, humno, spilka, plnicí komora, dvě chladnice a měděný kotel na vaření piva. Mimo vlastní pivovarský objekt stála kůlna pro vozy správce a sládka. Zdejší schwarzenberský pivovar rovněž disponoval větším množstvím vlastního hasičského náčiní. Ve třicátých letech 19. století došlo k položení nové šindelové střechy na hlavní budově, které si s prací vyžádalo náklad 902 zlatých 21 krejcarů. Tou dobou dostala za 274 zlatých 48 krejcarů novou střechu i sousední vinopalna, která byla znovu nově postavena roku 1792. Tu ovšem vrchnost neobhospodařovala ve vlastní režii, nýbrž jí dlouhodobě pronajímala. V roce 1836 provozovala knížata ze Schwarzenbergu na třeboňském panství celkem tři pivovary, a sice v Třeboni s várkou na čtyřicet sudů, v Lomnici na dvacet sudů a ve Bzi na dvacet sudů a jedno vědro piva. V Lomnici tehdy pracoval sládek Josef Felber, který měl k ruce jednoho pomocníka, stárek Josef Liebl a bednářský mistr Jan Sýkora.

Menší pivovary se přestávaly Schwarzenbergům vyplácet, a proto nakonec došlo k jejich postupnému uzavření. Během posledního desetiletí existence lomnického pivovaru se sice po určitý čas zdejší produkce piva zvyšovala (například za období let 1863–1864 představovala 86 várek piva po šedesáti rakouských vědrech, tj. přibližně 2920 hektolitrů piva ročně), za poslední účetní rok 1866–1867 se podařilo uvařit už jen dvacet várek, tj.

v přepočtu 679 hektolitrů piva. Vedení panství rozhodlo o zrušení lomnického pivovaru v roce 1867. Celý objekt byl nadále využíván k hospodářským účelům, ledový sklep v severním křídle posloužil jako skladiště pro třeboňské pivo. Nadále zde zůstal bydlet třeba někdejší lomnický sládek Šaman, který využíval přilehlou deputátní zahradu spolu se dvěma hospodářskými úředníky. Část pivovarského inventáře odvezli do Třeboně, mimo jiné 319 sudů v hodnotě 225 zlatých 87 krejcarů. Starý, měděný kotel, těžký 1410 kilogramů, koupila roku 1879 pražská firma R. Smekal.

Před první světovou válkou se bývalému pivovaru běžně říkalo zámek, v německy psaných materiálech Schloss Lomnitz. V přední části budovy bydlel hospodářský správce. V přízemí byla malá kuchyně, předsíň a dvě prádelny, v patře pak pět pokojů, kuchyně a kabinet. V pravém rohu budovy bychom našli předsíň, tři kanceláře a dvě komory. Po vzniku Republiky Československé vlastnil objekt nadále Jan Nepomuk kníže ze Schwarzenbergu. Bydlelo tady celkem deset osob – schwarzenberský zemědělský dělník Jan Pošváb a panský kočí František Čuta se svými rodinami. Bývalou vinopalnu v těsném sousedství, která byla již dříve přestavěna na obytný dům, obývali vrchní hospodářský správce Josef Vodička, šafář František Škarda a panský kočí Tomáš Heřman.

(Čerpáno z archivního fondu Fideikomisní spisy uloženého v Národním archivu)

napsal Pavel Koblasa

Archivy a epidemie

Žijeme divnou dobu, a to již hodně dlouho, a kdoví jak dlouho v tom ještě budeme létat. Zhruba před rokem jsme si dali jako archiváři otázku, jestli už něco podobného tady bylo a jak se k tomu stavěli naši předci. Oslovili jsme také své přátele, někdy i Vám známé slovně historiky a sešla se nám celá plejáda vynikajících studií, úvah a vyprávění. A tak z prvotní zvědavé otázky vznikl dnes velký soubor zajímavého a poutavého čtení o všem možném. Vybral jsem pro Vás několik zajímavostí z těchto článků s tím, že Vás zvou na naše stránky, kde si může-

te přečíst všechno a nejen to, můžete se virtuálně procházet všemi jihočeskými archivy. Můžete si listovat kronikami, matrikami nebo pozemkovými knihami, procházet se po zajímavých mapách a plánech etc. Je toho hodně a každý den přinášíme nové a nové zpřístupněné archivní památky. Kdybychom nebyli z větší části na tzv. „home office“, tak bychom toho nemohli ukázat najednou tolik, a hlavně tak rychle. Všechno špatné je pro něco dobré, platí i u nás. Jinak bychom toho dosáhli až za několik let. Takže tohle je náš „home office“, plný pozitiv a dost

náročné práce. Ostatně, posuďte to návštěvou na našem webu osobně.

Ale pojďme raději ke slíbeným časům minulým. Vybral jsem pro Vás tři významné autory archiváře- Doc. PhDr. Zdeňka Hojdu, CSc., Doc. PhDr. Marii Ryantovou, CSc. a konečně Doc. PhDr. Ludmilu Sulitkovou, CSc., z jejichž prací jsem si dovolil vybrat některé pasáže s tím, že Vás odkazuji na celý text na konci tohoto článku.

V prvním článku ukazuje Zdeněk Hojda, že obyčejný dopis, dokáže vypovědět až neskutečné věci. Nazval jej **Dopis jako zdroj náказы**

V souboru dopisů, které posílal Humprecht Jan Černín (1628–1682) svému synovi Heřmanu Jakubovi (1659–1710), jenž se na své „kavaleriské cestě“ právě nacházel v Římě, se dochoval také list z 28. srpna 1680, na jehož obálce jsme shledali zvláštní poznámku. Díky ní můžeme sledovat, jak se v 17. století v praxi zacházelo s potenciálně „nakaženým“ materiálem, a jak vznikla a fungovala instituce karantény.

Podívejme se nejprve, co vše ona obálka obsahuje. Především samozřejmě adresu: *Nejjasnějšímu Panu, Bůh jej ochraňuj, Panu Heřmanu Jakubovi, říšskému hraběti Černínovi. NB (= Nota Bene) Řím.* (vše překlad z latiny). Stručnost, pokud šlo o místo určení, tedy uvedení pouhého města, kde se měl adresát nacházet, bylo v té době běžnou praxí. Protože však mladý kavalír ze střední Evropy nebyl pochopitelně v Římě všeobecně známou osobou, bylo nutné uvést ještě snadno dohledatelného prostředníka, na jehož adresu bude dopis doručen. Proto na přední straně obálky dále čteme: *Prostřednictvím Monsignora Nejjasnějšího a Nej důstojnějšího d'Emerixe, auditora Roty pro Německo. NB Řím.* Následuje zajímavá poznámka na zadní straně obálky, u rozlomených pečeti. Ta poznámka zní: *Otevřen zdravotním úřadem a předán do tohoto benátského lazaretu.*

Ano, dopis byl skutečně otevřen v Benátkách, které byly pro veškerou korespondenci přicházející na Apeninský poloostrov z habsburské monarchie a ostatních říšských území klíčovou poštovní stanicí. A v Benátkách také poprvé v Evropě vznikl úřad, jenž kontroloval nejen hygienické poměry ve městě, ale především se snažil předcházet epidemiím zavlečeným do města cizími obchodníky, námořníky a dalšími návštěvníky. Právě ze strany osob do města připlouvajících byla vždy námořní velmoc ohrožena nákazami nejvíce. Již v době první velké morové epidemie, „černé smrti“, byl v Benátkách ustanoven *úřad ochránců veřejného zdraví (tutori della sanità pubblica, též Savij à la sanità)*. V roce 1423 byl pak na malém ostrůvku nedaleko Lida založen první *lazaret*, určený pro izolaci osob nakažených morem. Již v roce 1468 ale vzniká druhý lazaret, označovaný jako „nový“. Nacházel se ve strategickém místě, na ostrově nedaleko vjezdu do laguny, kde bylo možno „zachytávat“ příjezdící podezřelé lodě i náklady. Šlo o instituci zcela nového typu určenou k **preven-**

ci před nákazami. Osoby, jež nebyly vybaveny nějakou formou zdravotního pasu či vysvědčení zde trávily povinnou 40denní **karanténu (quarantena)**. Ano, tohle v poslední době velmi skloňované slovo pochází od italské číslovky quaranta, tedy čtyřicet, a bylo by možné dlouho rozvíjet úvahy o konotacích (biblických i biologických), která má toto číslo. V novém lazaretu se rovněž – kouřem z bylin – „dezinfikovalo“ zboží přivážené do Benátek. Na celý proces dohlíželi od roku 1485 ustanovení *provveditori* zdravotního úřadu, který je zmíněn na obálce našeho dopisu.

Proč byl Humprechtův dopis otevřen, se můžeme snadno dovědět: v Čechách řádila v letech 1679–1680 velká morová epidemie. V lazaretu byl dopis zřejmě „ošetřen“ a úředníci jej

pak „odborně“ znovu uzavřeli a poslali na uvedenou římskou adresu. Celý proces navíc zásilku evidentně pozdržel, neboť ještě v dopise otci, psaném okolo 20. září 1680, si Heřman Jakub stěžuje, že již velmi dlouho nemá o otci žádné zprávy.

Na závěr doufám, že se mi podařilo p.t. čtenáře přesvědčit, že i nepatrná úřední poznámka na otrhané obálce může obsahovat zajímavé informace nejen k dějinám poštovníctví, ale také – a to nás zajímá dnes zejména – **k dějinám prevence nakažlivých chorob, uzavírá Zdeněk Hojda.**

Druhý článek nazvaný **Karanténa a přeshraniční provoz v 18. století** od Marie Ryantové nám přijde velice současný. Jednou z oblastí, která v posledních týdnech doznala proti dřívějšímu

velkých změn, píše, je omezená možnost překračování hranic – byť v historii byla spíše pravidlem. I v minulosti ovšem k zpřísnění přeshraničního provozu docházelo podobně jako nyní v souvislosti s ochranou před epidemiemi, především morem. Pro ilustraci se podívejte, jakým způsobem tuto otázku řešilo na počátku 18. století sousední Sasko.

Dne 13. dubna 1713 vydal polský král a saský kurfiřt Fridrich August I. v Drážďanech patent, jímž nařídil ochranná opatření proti šíření morové nákazy na hranicích Čech a Slezska, zejména omezil příchod osob z těchto zemí. Poukázal přitom na šíření moru z Vídně a nařídil ve všech městech a vesnicích při hranicích s Českým královstvím zřídit stráže, které měly dávat obzvláštní pozor na cestující a zboží přicházející z Rakouska a Slezska a neměly přes hranice propouštět nikoho bez pasu, ale naopak vracet podezřelé zpět. Nikdo neměl vycestovávat do nakažených míst ani mimo Čechy a Slezsko bez řádného osvědčení, které měla bezplatně vystavovat vrchnost. Dále se vymezovaly hlavní cesty, které bylo možno používat pro cestování z Čech do Saska a ze Slezska do Horní Lužice, zatímco postranní a vedlejší cesty byly zakázány. Případy, kdy by byly z nedbalosti vpuštěny podezřelé osoby nebo zboží, měly být trestány vězením, za přijímání úplatků hrozily nucené práce nebo tělesné či hrdelní tresty. Zboží z nakažených oblastí mělo být spáleno pod volným nebem, dobytek zastřelen, zboží ze zdravých oblastí, ale bez osvědčení, i s vozy a koňmi zabaveno, osoby potrestány a poslány zpět, případně měly být upáleny nebo se na ně mohlo střílet. Při tom měli být strážníkům nápomocní i obyvatelé měst a vesnic při hranicích. Že Vám to zní povědomě? Mně také. Ale co naplat, asi to jinak nejde. Podobná nařízení jsou známa i pro slezskou Vratislav nebo bavorské Rezno. Všechna se přitom soustřeďovala především na prevenci – totiž na to, aby byl co nejvíce omezen vstup nakažených osob či příp. zboží, které bylo považováno za ještě výraznější nebezpečí, shrnuje Marie Ryantová.

A konečně do třetice píše Ludmila Sulitková studii **Trocha zamyšlení aneb podobnost „čistě náhodná“?** Čtème a uvidíme, že naši předkové rozhodně neměli klidný život.

V současné zvláštní době se mnozí z nás zamýšlejí s daleko větší empatií nežli v normálních, ovšem poněkud zběsilých časech nad pocity lidí

v ohrožení. A nemusí to být jen vcítění do situace lidí ohrožených válečnými konflikty dneška, ale i reflexe dějů minulých, kdy lidé čelili podobným zkouškám jako my dnes daleko častěji, ne-li permanentně. Vycházím-li ze svých výzkumů raného novověku, pak morové epidemie a jiné živelní katastrofy stíhaly město v podstatě každé dva až tři roky. Je jistě zajímavé připomenout, jakými prostředky se člověk raného novověku mohl bránit.

Za zvlášť instruktivní považuji brněnský protimorový řád pocházející jistě už ze 16. století. V úvodu zmíněného morového řádu se výslovně stanovuje, že ozdravná nařízení se musejí týkat bez rozdílu osob „všech stavů, poddaných i příchozích, mužů i žen“. Opakuje se přijatá prevence již předtím ukazovaná. Do města také nesmí vstupovat nikdo, kdo by se neprokázal písemným potvrzením z místa, odkud přichází. Z postižených míst neměly být dále dováženy žádné potraviny ani jiné potřeby a nesmělo být prodáváno ani kupováno staré ošacení a ložní prádlo. Z městských domů měly být vyklizeny všechny odpady, což znamenalo vyvézt je na předměstí (pod přísným trestem se zakazovalo je vyhodit před domy). Různá zvířecí havěť, ale také ovoce a pálenka se měly dopravit do lázní a tam uzavřít. Kdo chtěl chovat koně a krávy, musel průběžně čistit stáj. Obytné místnosti se měly neustále vykuřovat jalovcem a každé onemocnění se mělo neodkladně, tedy dnem i nocí, hlásit pod trestem purkmistrovi.

Nakažené osoby se musely zdržovat ve svých domech, respektive pokojích a nesměly pod přísným trestem vycházet ven. Co se týče potulných žebráků a chudiny, ta se měla také soustředit na svých obvyklých místech, kam se jim rovněž dopravovala „týdenní výpomoc“. **Nálevny mohly žízňivým poskytnout pivo či víno jen o nedělích a svátcích v určené hodiny (ne před desátou a ne po sedmé večer), přičemž konzument nesměl vstoupit, ale komunikoval s hostinským jen mezi dveřmi. Zákazník nejprve musel zaplatit (položil určenou sumu na talíř a výčepník obratem hodil mince do vody k očištění) a následně dostal „na stojáka“ příslušný nápoj.**

Pamatovalo se i na to, aby lékaři pravidelně dodávali lékárnám recepty na účinné léčivé prostředky, přičemž k léku se měli dostat bez rozdílu bohatí i chudí. Zatímco ti mohovitější měli platit podle svých možností, chudým se nesmělo účtovat za medikament více nežli 9 krejcarů. Z domů zasažených nemocí měli pravidelně hlásit počty nemocných do lékárny, které byly povinny medikamenty vydávat každou denní i noční dobu, přičemž nemocní měli dát následně do lékárny zprávu, jak lék zapůsobil. Na odpovídající užívání léčiv dohlížel lazebník, který tedy, stejně jako výše uvedených dalších pět osob (spolu s duchovním) patřil mezi nákaze v podstatě nepřetržitě vystavené obyvatele města.

V každém případě fungovali brněnští konšelé jako krizový štáb své doby.

Pouze nevíme, zda již tehdy ony osoby určené ke styku s nakaženými a zemřelými využívaly ochranný oděv, jehož „sestava“ byla navržena někdy na přelomu 16. a 17. století francouzským lékařem Charlem de Lorme (šlo o syna univerzitního profesora a osobního lékaře francouzské královské rodiny) a jehož působivé vyobrazení je k dispozici například z r. 1656 (viz obrázek). Nepřipomíná snad ochranný oděv dnešních zdravotnických pracovníků? Dobový „zdravotník“ byl oblečen do pláště s utáhlou kapucí, na hlavě měl klobouk, na ruku upnuté rukavice a na tváři masku se zasklenými průzory na oči, zatímco nos zakrýval „zobák“, do něhož se ukládaly vonné látky a bylinky, které měly přerazit morovou nákazu šířící se vzduchem. Věru, nic nového pod sluncem...

Jako memento na závěr se hodí říci – svou dobu přetrvaly ty základní hodnoty lidského bytí, které není možné hledat na „tržištích světa“. Podstatné je zklidnění mysli, pokora a soudržnost. Věřme, že tyto hodnoty mohou nad ostatními pomíjejícími zvítězit i v dnešním světě... zamýšlí se
Ludmila Sulitková.

(Volně z archivního souboru Archivárium vybral a upravil Václav Rameš)

Odkazy:

Archivarium – soubor studií a článků například Čechura, Šmahel a již zmínění autoři a celá řada jihočeských archivářů
<https://www.ceskearchivy.cz/archivarium>
Digitální archiv jihočeských archivů –
<https://digi.ceskearchivy.cz/Uvod>

Děkovné okénko

„Stačí dělat malé věci, ale s velkou láskou.“

Matka Tereza

Média nás poslední dobou zahlcují špatnými zprávami. Cokoli zapneme, informuje nás o počtu nakažených, o politických neschopnostech a dalším nebezpečí. Pokud se spojíme a vynasnažíme, bude toto okénko plné pozitivních vzkazů a poděkování. Někdy stačí málo :)

Pojďme měnit náladu mezi lidmi.

Pojďme více děkovat za maličkosti.

Pojďme někomu udělat hezčí den.

Všimějme si dění okolo sebe a dívejme se na ostatní novými očima.

Vaše vzkazy posílejte na adresu Deju.lomnice@seznam.cz

nebo na facebook [Deju.lomnice](https://www.facebook.com/Deju.lomnice)

Michaela Šafářová

Vzpomínka

V těchto dnech jsem dostal smutnou zprávu, že nás opustila paní Miluška Matlasová – Barešová, poslední to z lomnických rodáků ročníku 1928. Po odchodu prof. Dr. Jana Pfeiffera a paní Neumannové – Urbanové byla poslední.

Matlasovi pocházeli ze Staříče u Schwarzbachu. Po Leštině a Vitmanovu přišli do Lomnice. Otec byl legionář a byl zástupcem dělnictva v lomnickém zastupitelstvu. Bydleli na Třeboňském předměstí čp. 196. V roce 1936 došlo k požáru jejich domu a následně shořela

i střecha vedlejšího domu Koubů. Pravděpodobně neměli prostředky na opravu, tak se odstěhovali do Veselí.

Rád jsem na Meteli, kde pobývala celé léto, sedával. Při malé plzničce vyprávěla o předválečné Lomnici. Ještě v loňském roce na podzim jsme i přes koronavirus poseděli.

Budu rád vzpomínat na veselou a příjemnou společnost. Asi mně již nebude pivečko na Meteli tak chutnat. Čest její památce a vzpomínce na celý ročník.

Zdeněk Zeman

O lomnické škole

Dnes na nás ze sdělovacích prostředků stále útočí informace, zda mají žáci do školy, či studovat u obrazovek v teple domova. Já sám nevím ani nechci hodnotit, ale jedno je jisté, kde chybí pohyb a zdravý vzduch, nastupují nemoci. Dnešním žákům to ještě nic neříká, protože zdravotní problémy jsou jim vzdáleny, ale my starší víme. Je to matematika, tedy součet. Vše se sčítá a jednou se podtrhne a sečte. A kola života ještě nikdo nedokázal otočit zpět.

Vezměme to trochu od počátku, tedy ne od začátku, ale ponořme se trochu do historie. Roku 1855 zemřel řídící učitel a správce školy v Lomnici Hynek Mykura v pouhých 51 letech. Přiznejme si, oni učitelé neměli tenkrát dobré životní podmínky. Za jeho působení byla opravena chátrající škola u kostela, která byla 2třídní. Protože to s přibývajícím počtem školáků bylo v prostorech školy neúnosné, a jak uvádí řídící učitel „aby se zamezilo přejímání nešvarů

od odrostlejší mládeže“, byla vytvořena nejprve 3. a následně 4. třída. Jenže třídy se nevešly do stávajících prostor a muselo se přistoupit k umístění 2 tříd jinam. Tak 1. třída sídlila u vdovy Hevrdlové (nedávno Boudovi v Kostelní ulici 76) a 4. třída sídlila u Adolfa Černého čp. 124.

Po něm byl zvolen jako správce školy František Sejk z Hluboké. Tento působil na zdejší škole dlouhých 27 roků a zanechal nám mnohé informace o místní škole. Velkým problémem, na který si neustále stěžuje, byla docházka. Na podzim docházela jen polovina zapsaných dětí. Uvádí „výmluvy rodičů, že dítěta potřebují k polní práci je zakořeněný nešvar“. Avšak při nástupu mrazů jsou třídy přeplněny a při prvním jarním slunečním úsvitu klesne opět návštěvnost na polovinu. Ještě za naší docházky, pokud rodiče byli soukromými zemědělci, jsme některé spolužáky neviděli, dokud všechny brambory nebyly ve sklepě či v krechtu.

Také my jsme chodili v září na sběr brambor družstvu. Nutno říct a jak nám při práci chutnalo. Již z dálky jsme vyhlíželi hostinského pana Becka, když přijížděl s dodávkou na pole s čajem a chlebem. Ještě po letech se spolužáky na tu dobrotu vzpomínáme.

Ale zpět k docházce slovy pana řídícího, nedbalé návštěvy školy jsou vinou bezsvědomitých rodičů, nepomáhaly ani pokuty ba ani trest vězením. To si dnes nedovedu představit, že by za špatnou docházku dítěte nastoupil otec na několik dní do městské šatlavy. Ještě že byly tyto prostory nedávno přestavěny, kdyby někoho napadlo tuto tradici obnovit. Stěžuje si pan řídící Sejk na to, že dítěta do učení neb do služby nastoupí, aniž by si vyžádali propouštěcí vysvědčení. A když pak před Vánoci a přes zimu vystoupí ze služby „lajdákují celou zimu a jaro po městě kdež večer tuláctvím mnoho neřesti natropí“. Volá potom po radikálních

prostředcích. Neměli to tenkrát učitelé s disciplínou lehké.

Roku 1871 byl vznesen požadavek na výuku ručních prací. Byla přijata na školu první učitelka žena a od 30. 1. 1872 se Karolína Mikšová za 100 zlatých ujala této funkce. Potom děvčata pravidelně předváděla své práce na výstavách, třeba při ukončení školního ročníku či jiných slavnostech. Učitelka Mikšová zde působila následně 30 let do 7. 11. 1902, kdy zemřela v Karlově Řečici. Od jejího nástupu uplyne za nedlouho již 150 let.

Rovněž na rok 1872 připadá zřízení opatrovny pro dívky od 2 do 6 roků. Od zřízení předchůdce Mateřské školy uplyne v příštím roce rovněž 150 let. Pokrok pokračoval, i když stále pomalu. Jak ten čas utíká.

Roku 1876 vstoupil v platnost zákon o metrické míře a učitelé dělali pro „lid obecný“ přednášky. Jak to bylo za Rakouska se vzděláním toho obecného lidu, víme my, kteří procházíme matriky. Podpisy byly většinou jen 3 křížky.

Rovněž zvýšit učení o hospodářství požaduje řídící učitel, neboť jak říká „dokud se zde hospodaří jako za prapředků“ a třeba mladé stromky kolem silnic „ponejvíce za materiál k děláním rovných hůlek slouží“. Uplynulo mnoho let, ale dosud se nic nezměnilo. Na hrázi Peřinky nějaký „silák“ dokázal nedávno zlomit 5cm kmen nové lípy jako sirku. Snad posílen alkoholem nebo dokonce něčím jiným? Ku zvýšení povědomosti sloužila jistě i založená školní knihovna, která měla již v roce 1858 94 knih. Do roku 1870 se počet knih zvýšil na 131. S tím však nebyl pan řídící spokojen, protože uvádí, že toto zvýšení „nelze za rozkvet považovati“. Rozhodně dobrým počinem bylo v roce 1872 zakoupení Atlasu rostlinstva od Čelakovského a Atlasu živočišstva od Krejčího. To by se divili tehdejší žáci, jaké je dnes vybavení a učební náplň. Nedovedli by si to představit stejně jako my, co bude v roce 2170. Pokud ale tato planeta přežije. Budete to mít žáci v rukách.

Rada města nakonec uznala stávající školu za nedostatečnou, vždyť ji navštěvovalo, pokud to však polní práce dovolili, pravidelně téměř 500 žáků. Rozhodla se připravit výstavbu školy nové. Z toho důvodu zakoupila pozemek na náměstí čp. 131. Po značném úsilí se povedlo školu postavit a 10. 4. 1882 byla slavnostně otevřena. Také proto byla 1883 otevřena 5. třída a roku 1898 6. třída. Otevření Měšťanské školy spadalo již do nového století. Dobré vzdělání nové generace je základem každého národa. Na to by měli myslet naši představitelé, avšak uznávám, že každé rozhodnutí v této nelehké době je těžké. Nejlépe se kritizuje zpovzdálí bez odpovědnosti.

Ještě řídící učitelé té doby:

1885	Hynek Mykura
1856 – 1882	František Sejk
1882 – 1903	Vojtěch Líkař
1903 –	František Melena

Zdeněk Zeman

ZE ŠKOLY

Kruh se uzavírá...

Náš život je jako scénář, složený z mnoha obrazů, různých barevných, okořeněných smíchem i smutkem a čím jsme starší, tak si tyto obrazy připomínáme a listujeme jimi. Ty peprné chvíle časem vyblednou a ty veselé zůstávají hřejivě i po letech.

První celistvější vzpomínky patří kromě rodiny určitě i prvním školním krůčkům, později krokům a zanechávají v nás někdy hlubší, někdy mělké stopy.

Je to období spojené s prvními kamarády a také s učiteli či s učitelkami.

Nevím, jak jiní, ale já si vybavuji po letech více než předávané učivo, předávané zkušenosti a postoje k životu a to určitě není málo.

Měla jsem štěstí na všechny učitele a učitelky, kteří mě provázeli tímto obdobím, teď myslím mou docházku do základní školy. I po letech cítím při vzpomínkách hřejivost a ne chlad. Na svou základní školu v Lomnici nad Lužnicí vzpomínám ráda.

Po letech jsem se do ní vrátila znovu, tentokrát jako učitelka a najednou jsem měla možnost nahlédnout na práci učitelů z druhé strany a poznat i je samotné ne z pohledu žákyně, ale kolegyně a znovu jsem se tu cítila dobře.

S mou třídní učitelkou z první třídy jsme si předaly pomyslnou štafetu, já začínala, ona končila a s mou třídní učitelkou z druhého stupně jsem se ještě několik let potkávala na poradách a obdivovala její nadhled a upřímnost.

Mou třídní učitelkou byla od páté třídy paní učitelka Vladimíra Milisdörferová.

Byla možná trochu přísnější, rázná, ale taky hrozně fajn a bylo nám s ní dobře a veselo. Patřil k ní parfém protknu-

tý cigaretovým kouřem, silné brýle, nalakované nehty a smích. Byla upřímná, jak se říká, co na srdci, to na jazyku, spravedlivá a uměla si udělat legraci i sama ze sebe a to jsme na ní jako žáci oceňovali asi nejvíce.

Zažili jsme s ní hodiny dějepisu, občanské výchovy, ruštiny, angličtiny, řadu životních lekcí, skvělé výlety a také cvičení CO.

Je to pár dní, co jsme se dozvěděli, že paní učitelka Milisdörferová opustila tento svět, a v prvních chvílích jsme tomu ani nechťeli uvěřit. Vždyť dokázala překonat tolik životních karambolů, zkrátka bojovnice, kterou jen tak něco neskolí. A najednou nebyla...

V září loňského roku vyprovodila paní učitelka do první třídy svou vnučku a já jsem se stala její třídní učitelkou, jak to ten život krásně proplétá.

Pozoruji, že má v sobě Vaši živost a upřímnost, paní učitelko, ráda se směje a stále něco tvoří. A prý bude paní učitelkou, bude učit v první třídě a bude prý přísná...

Zkrátka zůstáváte tu s námi.

Kruh se uzavírá, ale točí se dál...

Děkuji za to, že jsem mohla být Vaší žákyní i kolegyní.

*Jedna z mnoha, žákyně
a kolegyně Helena Nohavová*

*Vzpomínky na milou kolegyni
zůstávají navždy v našich srdcích...
kolegové ZŠ a MŠ Lomnice nad Lužnicí*

Olympiáda v českém jazyce

Koncem ledna proběhlo okresní kolo soutěže OČJ, jehož se letos úspěšně zúčastnila žákyně 8. ročníku Veronika Svobodová. Umístila se na krásném druhém místě v silné konkurenci ostatních žáků z řad základních škol i víceletých gymnázií. Postupuje tedy do krajského kola.

Svým úspěchem navázala na bývalou naši žákyni Petru Štěpánkovou, které se v 9. tř. podařilo v této soutěži talentovaných dětí postoupit až do celostátního kola. Možná tím byla zahájena chvályhodná tradice, na kterou mohou navazovat další mladí lomničtí spisovatelé či spisovatelky....

Veronice moc gratulujeme a oběma dívkám přejeme, aby se jim jejich literární talent a vztah k mateřskému jazyku dařilo uplatňovat a rozvíjet nejen v odborných soutěžích, ale v celém budoucím životě.

Děkuji kolegyni Mgr. Kláře Jelínkové za letošní organizační zajištění soutěže.

Mgr. Šárka Lahodná

Dny zdravotní výchovy v mateřské škole

Jaké jsou části lidského těla, z čeho se tělo skládá a jakým způsobem funguje, se v uplynulých dnech dozvíдалy děti ze třídy Motýlků v naší mateřské škole. Nejprve se věnovaly objektivnímu poznávání těla a jeho součástí, čemuž skvěle napomáhaly rozstříhané obrázky, které sestavovaly, i vlastní zkušenost při hře Na tělo. Po obecné rovině následovalo zaměření na kosti a klouby, malí účastníci se tak dozvěděli i něco o kostře – z čeho jsou kosti a klouby utvořeny, jaké jejich druhy mohou ve svém těle najít i jejich přesné umístění. Vyzkoušeli si, jak těžké by bylo pohybovat se bez nich. Následovaly svaly. Děti se seznámily s těmi nejznámějšími, vyzkoušely si jejich pohyb na textilní maketě a pilně je tužily při cvičení. Po svalectech následovala kůže, její uplatnění a vlastnosti. Pokusem zaměřeným na smyslové vnímání si mohly ověřit, jak kůže cítí chlad, tep-

lo i strukturu materiálů. Tento pokus probíhal při zaslepeném vidění, jeho aktéři se museli spolehnout doopravdy jen na to co cítí, a řadu z nich překvapil vjem chladu ze sněhu i různost nabízených struktur. Nakonec přišly na řadu orgány, orgánové soustavy a jejich funkce. Dobrou službu v tomto případě odvedly demonstrační figuríny, na kterých děti přesně viděly, kde jsou orgány v těle uloženy. Během poznávacího procesu vznikly kolektivní práce se zaměřením na řídicí nervovou soustavu, propojenou se soustavou oběhovou a dýchací, a zvlášť vznikla i soustava trávicí. Práce na těchto rozměrnějších objektech záčky nadchla i pobavila zároveň, a nejen je. Kladné ohlasy přišly i ze strany rodičů. S ohledem na spoustu nových pojmů z oblasti anatomie, nebude pravděpodobně v silách malých mediků si všechny přesně zapamatovat. Urči-

tě jim však zmínka o nich přijde v pozdějších letech vhod, usnadní jim povědomí, a tím i učení o nich.

Na blok věnovaný lidskému tělu navazoval druhý, zaměřený na práci praktických lékařů, zdravotních sester a zubářů. Tedy na to, kdo je to vlastně lékař, jakou má náplň práce a místnost, v níž provádí vyšetření, které nástroje k tomu využívá. To se děti dozvěděly hned v prvních dnech. Prohlédly si nejen obrázky a makety instrumentů, ale seznámily se i s obsahem školní lékárničky, nechaly se přeměřit bezkontaktním teploměrem i poslechnout srdce stetoskopem. Protože bacily jsou původcem mnoha nemocí, což ví i Kropáček z Macha a Šebestové, každé z dětí si svého bacila vymodelovalo a řádně nazdobilo. A nezapomnělo se ani na viry. Někdo hnětl koronavirus, další něco jiného, ale příšerky vznikly jedinečné, zdraví zajisté vel-

mi nebezpečné, jak jinak. Způsob čištění zoubků, volbu vhodných pomocníků, průběh prohlídky u obávaného stomatologa, včetně nástrojů, pořizovaných raději jen z papíru, se stalo náplní dalšího ze dní dětské zdravotní výchovy. Děti vytvářely pracovní listy s odpovídající tematikou a dozvěděly se, co zoubkům prospívá a co jim škodí.

S trochou nadsázky řečeno, i rodiče se mohli v rámci nadstandardních služeb školkové ordinace Motýlků nechat přeměřit digitálním teploměrem anebo si vzít pilulku (léčebnou látku ve formě čokoládového dražé), případně si další den nechat vytrhnout zub různou velikostí kleští. Možnost přeměření teploty přitom využilo největší procento rodičů, a nutno podotknout, že vzhledem k nízkým venkovním teplotám se přes zrádných 37 °C nedostal nikdo. Nabídku léčebných prostředků ve

formě cukrovinek uvítalo jen malé procento zúčastněných dospělých a vytrhnout zub si bohužel nechtěl

nechat žádný. Nechápeme proč, ale s notnou dávkou humoru doufáme, že se to snad v příštích letech

změní. Následující blok, připravovaný na konec února 2021, bude věnován výchově ke zdraví. Už

nyní se na něj nesmírně těšíme!

Mgr. Jana Plávková

Mateřská škola Lomnice nad Lužnicí

INFORMACE K ZÁPISU DO 1. TŘÍDY PRO ŠKOLNÍ ROK 2021 – 2022

Pro vznik povinnosti začít chodit do školy je podle § 36 odst. 3 školského zákona rozhodující věk dítěte. Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad školní docházky. K zápisu do prvního ročníku pro školní rok 2021/2022 se dostaví děti, které dovrší šestý rok věku nejpozději do 31. 8. 2021, tzn. **děti narozené od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015** a dále děti, kterým byl při zápisu **v dubnu 2020 povolen odklad** školní docházky o jeden rok.

Zápis k povinné školní docházce pro školní rok 2021/2022:

- zápis bude probíhat **od 12. do 19. dubna 2021**
- proběhne pouze formální část zápisu – **bez osobní přítomnosti dětí ve škole**
- na www.zsmslomnice.cz je ke stažení Žádost o přijetí k základnímu vzdělávání
- rodiče (zákonní zástupci) žáka mohou podat příslušnou vyplněnou Žádost
 - datovou schránkou **evkme54**
 - e-mailem s elektronickým podpisem na adresu **jmlnarikova@lomnicenl.net**
 - e-mailem (naskenovanou) na adresu **jmlnarikova@lomnicenl.net**
 - poštou nejpozději s datem podání **19. 4. 2021**
 - vhozením do poštovní schránky u vchodu do školy
 - osobně do školy (mimořádně)

Upřednostňujeme, pokud je to možné, podání přihlášky bez osobní přítomnosti zákonného zástupce ve škole!

- jiné dokumenty nebudou k zápisu vyžadovány

Odklad školní docházky

Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé lze odložit začátek povinné školní docházky o jeden školní rok. O odkladu školní docházky rozhoduje podle § 37 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, **ředitel školy** na základě:

- písemné žádosti o **odklad povinné školní docházky** podané v době zápisu dítěte, která je ke stažení na www.zsmslomnice.cz
- doporučení školského poradenského zařízení
- doporučením dětského lékaře

Rozhodnutí o přijetí k povinné školní docházce či **o odkladu** povinné školní docházky bude zasláno zákonným zástupcům e-mailem nebo předáno v MŠ nebo jej bude možno vyzvednout ve škole.

Z KULTURY

**UPOZORŇUJEME!!! KONÁNÍ PLÁNOVANÝCH KULTURNÍCH AKCÍ ZÁVISÍ
NA PLATNÝCH OPATŘENÍCH A NAŘÍZENÍCH.
BUDEME VÁS VČAS INFORMOVAT. SLEDUJTE WEB MĚSTA A FACEBOOK.**

Velikonoce jsou svátky jara, připravme se na ně

Naše tradiční Pomlázkování letos nemůžeme uskutečnit, ale to nám nebrání připravit se na velikonoční svátky pěkně doma, a tak jak to má být.

Příroda kolem se začíná zelenat, začínají přípravné práce v našich zahradách, dostřihali jsme ovocné stromy, objevují se první květiny v záhonech.

Velikonoční svátky pro nás začínají ZELENÝM čtvrtkem, kdy umlknou ve všech kostelích zvony a od tohoto večera, přes VELKÝ pátek, až do sobotního VZKŘÍŠENÍ, je nahradí klapačky a řehtačky, se kterými se vydají

do ulic všichni kluci (třeba vedle ve Frahelži). Děvčata v sobotu a v neděli doma barví a malují vajíčka, která dají koledníkům v pondělí při pomlázce.

Velikonoce znamenají spoustu práce pro naše hospodyňky – vše poklidit, nazdobit, navařit a napéct pokrmy, které patří k těmto svátkům.

Ve čtvrtek nesmí chybět PUČÁLKA z naklíčeného hrachu, v pátek (den velkého půstu) ZELNICE s bramborem nebo ryba. V sobotu se pekly JIDÁŠE potírané medem, HLAVIČKA s uzeným masem a sekanými kopřivami, MAZANCE s křížkem uprostřed. Na nedělní BOŽÍ HOD velikonoční nesmí na stole chybět poctivý masový vývar, dobrá jehněčí pečeně a BERÁNEK s bílou vlnou z bílkové polevy a červenou mašlí kolem krku. Když to hospodyňky stihnou, pekly se klasické tvarohové buchty.

Nu, a protože nejen děvčata na vdávání, ale také pořádná hospodyně musí mít připraveno něco pro koledníky, máme pro vás, dámy, recept na pečená perníková vejce.

PERNÍKOVÁ VEJCE

Ingredience:

Na těsto:

500 g hladké mouky, 180 g prosátého moučkového cukru, 3 lžíce másla (sádla),

2 lžíce tekutého medu,

2 lžíce kakaa, 1 sáček prášku do perníku, 2 větší vejce, trocha rumu, pečící papír na plech, hladká mouka

na lžíci, voda a žloutek na potření

Na polevu:

1 bílek, moučkový cukr dle potřeby, pár kapek citronové šťávy (necelou lžičku), ½ lžičky solamylu

Ostatní:

velká a hluboká polévková lžíce nebo přímo forma na vajíčka, sáček, potravinářské barvivo

Postup:

1. Mouku smícháme s cukrem, kakaem a kypřícím práškem, postupně do směsi zapracujeme vejce, povolené máslo (sádlo), med a pár kapek rumu, vypracujeme těsto, které necháme 2 hodiny odležet zabalené v potravinářské fólii
2. Potom těsto ještě jednou důkladně propracujeme a začneme z něj tvořit menší kuličky, které lehce obalíme v mouce, jednu po druhé vtlačujeme do velké a hluboké lžíce, nebo přímo do formy na vajíčka, úderem o desku stolu půlky vajíček vyklopíme a opatrně je přeneseme na vymazaný plech
3. Perníková vajíčka pečeme v troubě na 170 °C tak 15–18 minut, po upečení je necháme chvíli vychladnout (asi 3 minuty), ale ještě teplé je mažeme v troše vody rozšlehaným žloutkem
4. Perníková vejce můžeme naplnit nádivkou z mletých piškotů, másla, rumu a potom vždy dvě k sobě slepíme polevou připravenou z bílku, citronové šťávy a cukru (nebo marmeládou)
5. Splená vejce zdobíme dle vlastní fantazie, barevné polevy získáme přimícháním potravinářského barviva do klasické bílkové polevy.

Příprava bílkové polevy:

Bílek vyšleháme v hrnku vidličkou, přidáme pár kapek citronové šťávy a postupně přisypáváme moučkový cukr smíchaný se solamylem, až je hmota dost hustá, že neztéká z vidličky, je hotová, pak ji dáme do sáčku, u kterého jsme ustrihli růžek a můžeme zdobit.

Nebo můžete těsto vyválet na silnější plát, vykrájet vajíčka, upéct je a ozdobit jako kraslice.

Marcela Božovská

SMRT JEDE PO VODĚ, NOVÉ LÉTO K NÁM JEDE

Na SMRTNOU neděli by měla být vynesena SMRTKA, MAŘENA, MOŘENA, SMRTHOLKA prostě ZIMA a přivítáno JARO. Ani letos to nepůjde společným průvodem, a tak pro vás máme takovou malou náhradu.

Na mostku přes Zlatou stoku, se budete moct od pátku 19. do neděle 21. 3. do 17.00 hodin vyfotit s naší Smrtkou a na připravenou větvíčku LÍTA symbolicky navázat barevnou pentli, stužku.

Navštivte výstavu v Lomnici

Výstava Mgr. Antonína F. Hanzala na Staré radnici
Studovna, Stará radnice Lomnice nad Lužnicí – stálá expozice.
(přístupná v rámci otevírací doby IKS)

Město Lomnice nad Lužnicí
pořádá

REJ ČARODĚJNIC A BLUDIČEK

dne 30. dubna LP 2021 na Farské louce

16:00 stavění májky
19:00 průvod čarodějnic, čarodějů, bludiček od Staré radnice

Větrnice, Fedřechtyři, Čarodějnická škola

20:30 Čarodějnická zábava
Hraje „SECOND SERVICE BAND“

Vstup 30,- Kč

(čarodějnice, čarodějové a bludičky zdarma)

Změna programu vyhrazena!

Z KNIHOVNY

Z pera začínající básničky

Přicházející jaro

Koruny stromů oblékly své nové šaty
a příroda se obalila do hebké vaty.
Sníh se pomalu v kraji ztrácí
a pomalu tají i sněhuláci,
s přicházejícím jarem přilétají tažní ptáci,
z jižních krajů do Čech,
je tu přicházející jaro plné krás, že se nám tají dech.

Kdy včely odlétají z úlů na svět,
aby opylovaly květ.
Přichází jaro a s ním po roce zas,
přichází velikonoční čas.

Kdy chlapečci a muži jdou na vrbové proutí,
které se pak plete a kroutí,
a z toho vznikly pomlázky
se kterými se šlehají ženy a holky
a za to jim upečou vdolky
a k tomu kraslice s obrázky.
Ty vdolky chutnají vždy sladce,
s takovým jídlem jde vždy všechno hladce.

autorka: V. Bunešová, žákyně ZŠ

Z našeho knižního fondu

Jakub Szántó: Z Izrastiny s láskou: Reportérem mezi dvěma zeměmi

Ve své druhé knize se ostřílený reportér a laureát ceny Magnesia Litera vyznává z hluboké náklonnosti k Izraeli, Palestině a jejich obyvatelům. S pomocí výrazných příběhů, barvitého popisu čtvrtstoletí orientálních zkušeností i líčení historického kontextu usiluje o nabourání leckdy schematického vnímání neklidného regionu.

Výrazná osobnost televizního zpravodajství odmítá vnímat izraelsko-palestinské vztahy jako výhradně konfliktní. Nabízí naopak názor, že vybírat stranu si není třeba, protože oba národy jsou obdivuhodné, a přitom odsouzené k tomu žít bok po boku.

Zároveň Jakub Szántó vůbec poprvé odhaluje vlastní hluboké pouto k Blízkému východu a odhaluje své city k exotické, a přece blízké oblasti, jejím lidem, historii, kultuře nebo přírodě. Nechybí jeho osobitý sarkastický a sebeironizující tón ani bohatá příloha snímků, které za léta života a práce v Orientu nashromáždil.

<https://www.kosmas.cz/knihy/275352/z-izrastiny-s-laskou/#pos=0>

Vojtěch Matocha: Prašina – Černý merkurit; Prašina – Bílá komnata

Druhá část trilogie se odehrává v zasněžených ulicích. Od prvního dobrodružství Jirky a En uplynulo několik měsíců, přímo v tajemné čtvrti si vybudovali klubovnu zvanou Doupě a objevili prašinskou část Krchleby, ze které přichází hrozba pro celé město.

Přesto se zdá, že jejich přátelství slábne. Na koho se ještě mohou spolehnout, když i oni dva před sebou mají tajnosti? Pod ocelovým nebem se odehraje strhující příběh, který vyvede z omylu všechny, kdo si mysleli, že na Prašíně může nastat klid.

Poslední část Prašiny se odehrává v parném létě. Podnikatel Klement Hrouda se vrací do Prahy, aby se pomstil, a po úbočí Šibeničního vrchu obchází Krchlebani vedení záhadným Melicharem. Co nevidět davy lidí vyrazí vzhůru temnými uličkami a budou hledat stroj dávného vynálezce Hanuše Nápravníka.

Působivé ilustrace odhalí nová zákoutí a tajné stezky křižující záhadnou pražskou čtvrtí.

<https://www.kosmas.cz/knihy/270139/prasina-bila-komnata/>

Jaromír 99, Jan Novák: Čáslavská

První komiksové zpracování příběhu výjimečné ženy Věry Čáslavské zavede čtenáře do hlavního města Mexika i do léčebny v Bohnicích, na mistrovství světa i do vyšetřoven Státní bezpečnosti. Tragédií Věry Čáslavské bylo, že milovala výjimečné muže: svého prvního trenéra Vladimíra Proroka i armádního důstojníka Josefa Odložila, který byl sám držitelem stříbrné medaile z Tokia. První však byl ženatý a druhý se nikdy nevyrovnal se závratnou kariérou své ženy. Po sovětské invazi v roce 1968 odmítla Věra Čáslavská odvolat podpis pod provoláním „2000 slov“ a jako držitelka sedmi zlatých olympijských medailí raději šla uklízet čínáky. Tím ale příběh jejího života ani zdaleka neskončil.

Od stejných autorů nabízíme k půjčení knihu Zátonek.

<https://www.kosmas.cz/knihy/270909/caslavska/>

Karin Lednická: Šikmý kostel 2: Románová kronika ztraceného města, léta 1921 – 1945

S Barkou, Ludwikem, Julkou a dalšími hrdiny trilogie Šikmý kostel se setkáváme vzápětí

poté, co jsme je v závěru prvního dílu opustili. Zatímco ve zbytku nově vzniklého Československa nastávají zlaté časy, v Karvině – jak se nyní město jmenuje – se stále velmi silně projevují důsledky předešlého dramatického dění. Prosakuje do všech oblastí života. Ne vždy v dobrém.

I přesto lze říct, že dvacátá léta jsou pro obyvatele města relativní selankou, dobou významných společenských změn a hospodářského rozmachu. Klíčoví naděje však rázně ukončí hospodářská krize, vzápětí po ní opětovný vzestup nacionalistických nálad a druhá světová válka.

Příběh je také tentokrát vystavěn na skutečných událostech a čtenář s překvapením zjišťuje, že mnohé z toho, co se ve druhém díle Šikmého kostela odehrává, zůstávalo po dlouhá desetiletí skryto ve třinácté komnatě dějin.

<https://www.kosmas.cz/knihy/284915/sikmy-kostel-2/>

Špalíček našich pohádek, hádanek a příběhů z Lomnice

Městská knihovna Lomnice nad Lužnicí vyhlašuje literárně-výtvarnou soutěž pro děti i dospělé k výročí spisovatelů a ilustrátorů Františka Hrubína, Václava Čtvrťky, Zdeňka Milera a Radka Pilaře

Zadání :

Inspirujte se kterýmkoliv jejich dílem. Pište, malujte, fotte... Dopíšte pokračování, napište variaci či napište vlastní příběh z lesa Řáholce nebo o makové panence, Krtečkovi, napište nebo nakreslete vlastní pohádku Kráska a zvíře, ilustrujte pohádky a říkanky z původního Špalíčku...

Výtvarné práce formát A3

Literární práce rozsah ¼ – 2 strany strojopisu (nebo ručně :-) **Literární forma není určena**

Podmínky soutěže:

1. vyhlášení soutěže 1. března, uzávěrka 30. 4. 2021
2. přijímáme pouze amatérské práce, které ještě nebyly oceněny v jiné soutěži ani publikovány
3. zájemci o účast v soutěži musí čitelně vyplnit a odevzdat přihlášku do soutěže (přihláška ke stažení na www.lomnice-nl.cz (Městská knihovna – Novinky z knihovny) nebo k vyzvednutí v knihovně)
4. literární práce zašlete jako PŘÍLOHU EMAILU nebo předejte fyzicky po dohodě v knihovně
5. výtvarné práce odevzdávejte osobně (během výpůjční doby nebo po dohodě) nebo zasílejte na adresu Městská knihovna, nám. 5. května 133, 378 16 Lomnice nad Lužnicí, PRÁCI ČITELNĚ OZNAČTE: příjmení, jméno, věk na zadní straně a přihlášku přiložte
6. soutěžní práce zůstávají majetkem Městské knihovny Lomnice nad Lužnicí
7. MěK Lomnice nad Lužnicí si vyhrazuje právo uvádět v tisku a jiných médiích jména výherců, fotografovat soutěžní práce i výherce a zveřejnit foto v médiích v souvislosti se zmínkou o soutěži, nevyjádří-li výherce (v případě dětí jejich zákonný zástupce) písemně zákaz fotografování či zveřejnění.

Ceny:

V každé kategorii – literární i výtvarné – oceníme 3 nejlepší práce a udělíme 3 ceny.

Hodnota 1. ceny je 1 500,- Kč, dále pak 1 000,- Kč a 500,- Kč.

Vyhrazujeme si právo některou cenu neudělit či rozdělit v závislosti na kvalitě soutěžních prací.

V případě jiného než osobního odevzdání práce: neobdržíte-li email, potvrzující přijetí, napište nám na info@iks.lomnice-nl.cz

Slavnostní vyhlášení vítězů obou částí soutěže proběhne v rámci vernisáže výstavy „Špalíček našich pohádek, hádanek a příběhů“ v Městské knihovně Lomnice nad Lužnicí v pátek 7. května od 17.00 hodin. Na tuto akci jsou tímto předem zváni všichni soutěžící.

Vybrané literární a výtvarné práce pak budou od 1. 6. do 31. 8. 2021 vystaveny na Staré radnici

UZÁVĚRKA SOUTĚŽE JE 30. DUBNA 2021!

ZE SPOLKŮ

Místo polky na procházku

Stále nám situace ještě nedovoluje scházet se na zkouškách a vystoupeních.

Různě se motivujeme přes internet, po telefonu. Ale co až se sejdeme? Dokážeme „udýchat“ hodinové vystoupení? Budeme schopni nadále zpívat při tanci, a ještě se usmívat na všechny kolem sebe. Abychom to zvládli, musíme na sobě pracovat.

Podobné obavy mají všechny soubory po celé zemi, a tak jsme se s chutí zapojili do výzvy, která na nás vykoukla na FB:

*Jemine domine, fyzická pomine,
jemine domine, svaly jsou pryč!
Aneb postní kondiční výzva.*

Sbírejte během 40 dnů půstu kilometry v rámci individuální přípravy na obnovení tanečních pořádků a vyhraje mezisoubovové klání NEpůst.

Do teď jsme chodili na vejšlapy a procházky jen tak, ale od popeleční středy si zapisujeme kilometry! Uvidíme, kolik toho za půst nachodíme. Dalo se dohromady celkem 34 souborů z celé republiky a všem nám jde především o udržení kondice a pozitivní náladu.

Marcela Božovská

Sázení ovocných dřevin hrobečkovým způsobem

Když dnes vidíme, jak se běžně sází ovocné stromky, mnohdy se nestačíme divit. Vysazený stromek je v rovině s úrovní zahrady. Za nějaký čas zjistíme, že po slehnutí země je stromek tzv. utopený. Místo očkování (roubování) je pod úrovní terénu, stromek neroste – říkáme „babčí“, případně roste bujně, když pustí kořeny z naroubované odrůdy. Pak se chová jako semenáč, plodí pozdě, mnohdy málo a chuť ovoce se mění.

Sázíme proto v naší oblasti hrobečkovým způsobem, lidově „na kopečky“. První přišel k nám s tímto způsobem Josef Volek, obchodník se železem, původem z Tábora. Bylo to vidět na jeho vzorné zahradě, dnes ve Sluneční ulici. Byla však násilně likvidována a zastavěna. Dnes můžeme tento způsob vidět v Zahrádkářské kolonii „U Vydymače“ na pozemku Josefa Šmířera. Udělejte si procházku a prohlédněte, hned první zahrada od Zlaté stoky. Je to vhodný způsob sázení ovocných dřevin v Lomnické oblasti s vysokou hladinou spodní vody a hlinítm neúrodným podložím.

Výběr ovocného stromku

Základem úspěšného pěstování ovocného stromku je dobře zvolená podnož a pak vybraná odrůda. Dnes nesázíme již většinou, jak se říkalo „stromky pro potomky“. Šlechtitelské stanice se činí a odrůdy rychleji zastarávají a je lépe je vyměnit. Dříve na semenáči sázené stromky vydrželi při dobré péči 100 a více let. Dnes sázíme na ušlechtilých podnožích, ale přesto zůstávají na místě 15–25 roků.

Málokdy tedy zvolíme dlouhověký stromek, protože výběr nových odrůd se často mění. Jsou šlechtěny stále nové odrůdy, které snáze odolávají přílivu nových chorob a škůdců. Dřívější ovocnáři z naší organizace jako Čítek a Šedivec znali každou odrůdu. Každou určili. Dnes při stálém křížení se nelze již v odrůdách dobře orientovat. Poznal jsem to letos, když jsem navštívil známého pěstitele Ing. Buzka. Měl jsem 2 sáčky jablek. V jednom starší odrůdy, které určil okamžitě bez zaváhání, trochu jsem jej zkoušel. Pak jsem vynadal druhý sáček s novějšími odrůdami. Zavrtěl hlavou a sdělil, že je nepozná. Nedivím se. Hodně jsme utrpěli odchodem Ing. Zahradníka. Ten zasedal v republikové radě ovocnářské, měl spojení na všechny šlechtitele a dodával nám rouby perspektivních odrůd k vyzkoušení. Tento pramen nám vyschnul.

Jak dnes vybíráme odrůdu – budeme se věnovat jabloním. První předpoklad je odolnost ku strupovitosti, tedy houbovým chorobám. Omezíme tím či vyloučíme používání chemických postřiků. Má to 2 hlavní výhody. Pěstujeme si čisté ovoce, protože ty kupované jsou zatíženy 10–15 postřiky! Proto jsou na povrch krásné. A také ušetříme, protože postřiky jsou dnes velmi nákladné, zvláště malé balení pro zahrádkáře. Pokud potřebujete poradit, sledujte poradnu na izahradkar.cz. Je to web navazující na Český zahrádkářský svaz.

Další podmínkou pro výběr stromku je vzrůstnost. Je to takový základ, protože odrůdu můžeme změnit přeroubováním, ale základ, tedy podnož, vždy zůstane. Je pro to více kritérií. Prvně řešíme místo,

kolik prostoru stromku můžeme nechat, aby nám nezasahoval nebo nestínil. Pak řešíme kam a do jaké půdy ho sázíme. U nás, jak již jsem uvedl je podloží hlíněné, studené s vyšší hladinou spodní vody a neúrodné. Jako příklad uvedu, měl jsem vysazen stromek Golden Deliciousu. Krásně rostl a začal plodit poměrně chutná jablka. Nelze to ovšem porovnat s jablky z Polabí nebo od Lhenic. Pak povyrosl, samozřejmě co nahoře, to dole. Kořeny narazily na spodní lomnickou hlínu, začala se objevovat rakovina a stromek uhynul. Výsledek jasný. Špatně zvolená odrůda do naší oblasti a ještě k tomu špatně zvolená podnož.

Podnože dělíme zhruba do 5 skupin:

Zakrslé	M27, J-TE-G- vzrůstnost asi 65%
Slabě rostoucí	M9, J-TE-E (F,H), J-OH-A zde vzrůstnost jako základ 100%
Středně	MM106 (130%) MM26 (120%) M7, M2, M104
Silně	A2 (160%) M1(160%) MM101, MM109
Velmi silně	semenáč až 400%

Já preferuji především Švédskou A2, ale chce svůj prostor. Některé podnože koření mělce, nenarazí tedy na spodní neúrodnou vrstvu, musí být ale přihnojovány. Některé podnože jsou mrazuvzdorné, jiné do suchých nebo teplých oblastí.

Postupujte při výběru stromku důkladně s rozmyslem, sázíme na více let.

zahrádkář Zdeněk Zeman

INZERCE**PENZION & RESTAURACE**
** Papírna **

Přijme na sezónu 2021 brigádníky na tyto
pozice:

*** ČÍŠNÍK / SERVÍRKA ***

- Vhodné pro aktivní studenty

*** POKOJSKÁ ***

- Vhodné pro aktivní důchodce a matky na MD.

NÁSTUP MOŽNÝ PO DOMLUVĚ.

INFORMACE NA TEL. : ☎ 722 171 740.

www.penzion-papirna.cz

Penzion & Restaurace Papírna, Na Papírně 188, Lomnice nad Lužnicí

Cub Cadet

....slevy jsou i u nás !!!

Zjistěte rozdíl s kvalitní technikou amerického stříhu – výrobce Cub Cadet.

Akční nabídky pro ručně vedené sekačky, žací traktory, ridery i aku program.

Autorizovaný prodej a servis AT BRYSS, Rezkova 1271/II., Jindřichův Hradec /bývalý areál Some/. info@at-bryss.cz, tel. 608 037 036. Poradíme s výběrem, předvedeme, zaškolíme !!
Celá akční nabídka na www.at-bryss.cz . K zakoupenému výrobku Cub Cadet dárek !

AUTOŠKOLA?

**29. 3. 2021
od 16 hodin**

www.autoskola-ille.cz

GEODETICKÉ PRÁCE

Ing. PETR SEDLÁČEK

Tel.: +420 605 163 108

Fr. Sochora 561

378 16 Lomnice nad Lužnicí

www.geodeziejih.cz

info@geodeziejih.cz

Třeboňská realitní s.r.o.

- realitní služby
- zprostředkování prodeje a nákupu
- poradenství a právní servis
- průkaz energetické náročnosti budovy

Vypracování odhadu pro dědické řízení

Třeboňská realitní s.r.o.

Táboritká 368 Třeboň

Tel.: +420 602 232 109

info@trebonskarealitni.cz

www.trebonskarealitni.cz

UHLÍ BERÁNEK

BENAP s.r.o.

v zastřešené hale Jindřichův Hradec

NEJLEVNĚJŠÍ UHLÍ JARO 2021

Hnědý:

Bílina (Ledvice) / Most

kostka, ořech I., ořech II.

Černý:

kostka, ořech I.,

kovářské, koks

Brikety německé:

Rekord 4" 10 - 11 cm

Union 3" 7 - 8 cm

Rekord 2" 5 - 6 cm

Brikety dřevěné:

balení 25 kg

Denně prodej a objednávky:

J. Hradec, Jarošovská 1339/II

Po - Pá 7.00 - 15.00 hod.

Doprava od 10q ZDARMA

384 321 288

777 321 288

www.uhliberaneck.cz

**SKLÁDÁNÍ PÁSOVÝM
DOPRAVNÍKEM**

**Tisk
on-line**

**Katalogy
Letáky
Knihy**

**Výběr ze
115 druhů
tiskovin**

**shop
tisku**
TISK DO 1000 CZ

Prodej slepiček

Červený Hrádek prodává slepičky typu Tetra hnědá, Dominant všechny barvy, slepičky Green Shell-typu Arakana a Dark Shell-typu Maranska. Stáří 16–20 týdnů, cena 185–229,- Kč/ks.

**Prodej: 10. 3. 2021, Lomnice n. Luž. –
u fotbal. hřiště TJ TATRA – 9.50 hod.**

Výkup králíků kožek – cena dle poptávky.

Info: Po–Pá 9.00–16.00 hod, tel. 601 576 270,

728 605 840, www.drubezcervenyhradec.cz

Ceník inzerce v Lomnických listech

1 strana A4	800,- Kč
1/2 strany A4	500,- Kč
1/4 strany A4	300,- Kč
6 x 9 cm	200,- Kč
Řádková inzerce	100,- Kč

Při opakovaném podání inzerátu bude poskytnuta sleva 10 %.

Více informací na adrese: lomnickelisty@gmail.com